

Název práce: Tichý archivář. K životu a dílu Jaroslava Kursy, autora státní vlajky

Autor práce: Renáta Hrbková

Jméno a příjmení oponenta: doc. PhDr. Ludmila Sulitková, CSc.

Aktuálnost zvoleného tématu:

Téma *Tichý archivář. K životu a dílu Jaroslava Kursy, autora státní vlajky* je vzhledem k tomu, že přínos J. Kursy v naznačeném směru byl odhalen v naší odborné literatuře teprve nedávno, přinejmenším zajímavé. Z pročtení práce vyplývá, že hodnotit je nutno právě ono autorčino zaujetí pro zvolené téma a nikoli vlastní zpracování.

Slovní hodnocení (teoretická a metodologická východiska, kritická analýza, vlastní přínos práce):

Pramenná východiska:

Renáta Hrbková se sice v úvodu snaží objasnit východiska a metody své práce, ale činí tak jen zběžně, takže čtenář nezískává celkovou představu o pramenných východiscích. Autorka sice naznačuje, že vzhledem k pandemii se při zpracování vybraného tématu, které je objektivně poměrně náročné, protože zasahuje přinejmenším do dvou specializovaných oborů, jakými jsou archivnictví a vexilologie, musela spoléhat jen na odbornou literaturu a internetové zdroje (včetně legislativních podkladů dostupných z webu Knihovny Parlamentu ČR). Nikterak však nevysvětluje, odvolávali se v textu i na Průvodce po fondech a sbírkách (snad Národního archivu z roku 2005, citace se ale nezdá být odpovídající, původně bývaly v tištěné podobě zpracovávány Průvodce po fondech a sbírkách Státního ústředního archivu...), jaký je tedy v Národním archivu uložen konkrétní materiál, týkající se J. Kursy. Ten pracoval po vzniku samostatného Československa v tehdejším Archivu ministerstva vnitra jako jednom z hlavních předchůdců stávajícího Národního archivu, o jeho konkrétní pracovní pozici se však nemluví. V úvodu také mělo být naznačeno, jak se autorka dostala k osobním soukromým fondům (čítajícím ale evidentně jen několik jednotlivin) příbuzných manželky J. Kursy v Brně, respektive zda ji tito příbuzní mohli poskytnout nějaké konkrétnější údaje k brněnskému pobytu J. Kursy (viz i níže).

Stav zpracování:

Autorka sice shromáždila množství literatury, z větší části ale sekundární, ke zvolenému tématu, z poznámkového materiálu však vyplývá, že využila jen malou část. Hlavním zdrojem poznatků o jeho účasti na tvorbě státní symboliky, konkrétně vlajky, jí tak byla studie Milana Hlinomaze (z nichž napodiv starší, týkající se státní symboliky v letech 1818-1920 a uveřejněnou v Archivním časopise v roce 1986, v textu práce vůbec neuvádí, uvádí jen autorovu mladší studii zabývající se vývojem symboliky až do roku 1990 a zveřejněnou ve Sborníku archivních prací v roce 1992. Nesprávná citace čísla a ročníku SAP v pozn. 16 a pak opakovaně, navíc znovu v celém bibliografickém údaji v pozn. 20, vyvolává otázku, zda předmětné číslo měla autorka „fyzicky“ v rukou.

Dále jsou evidentně hlavním zdrojem poznání dílčí studie a monografie Zbyška Svobody o československé státní a vojenské symbolice, jakož i článek o J. Kursovi dalšího vexilologa Aleše Brožka, zveřejněný ve Vexilologii v roce 2005, jakož i jeho osobní stránky. R. Hrbková tedy měla vysvětlit, jaké měla motivace k výběru tématu a jaké poznatky mohla získat z korespondence s A. Brožkem, již uvádí jen v závěrečných seznamech. Konstatuje-li autorka v závěru, že „v některých oblastech přiblížila podrobněji život J. Kursy“, postrádám konkretizaci.

Co se týče zpracování „archivního prostředí“, v němž se J. Kursy profesně pohyboval, je zcela nedostatečné. Pracovní poměr J. Kursy v Archivu ministerstva vnitra, jak už bylo zmíněno, není bohužel blíže charakterizován. Obecně je evidentně obor archivnictví a jeho formování za první Československé republiky autorce hodně „vzdálen“, nemohla by například tvrdit, že J. B. Novák (s. 10) byl ředitelem Městského archivu či uvádět jméno Václava Vojtíška bez bližší charakteristiky a s mnoha nepochopeními charakterizovat archivní rozluku s Rakouskem (stačilo otevřít některá skriptiva archivnictví, dostupná on line – například ff.ujep.cz/archivnictvi). Říká-li dále R. Hrbková, že J. Kursy působil také v Brně, tuto jeho pracovní pozici nikterak blížeji nekonkretizuje (rozhodně zde nemohl provádět skartace v místodržitelství archivu... s. 8). Líší se i její údaje o odchodu J. Kursy z Brna do Prahy – na s. 22 se nejdříve dovíme, že se tak stalo po roce 1927 a o odstavec dále, „že „do roku 1935 pobýval na delší dobu v Brně“. Čtenář se také vůbec nedovídá, proč je jmenovaný spolu se svou ženou pohřben v Brně. Stranou už ponechávám další působení Kusova v Ústřední matici školské – k její činnosti je k dispozici kvalitní diplomová práce Evy Lukešové obhájené na Ústavu českých dějin FF UK z roku 2013, dostupná online).

Vlastní přínos práce:

Z předloženého textu bohužel nezřetelný, sympatická je pouze snaha reflektovat osud neprávem zapomenutého „desinera“ zákonem přijatého návrhu československé státní vlajky a současnou snahu města Brna zbudovat jmenovanému na Ústředním brněnském hřbitově odpovídající náhrobek.

Využitá literatura:

Výše bylo naznačeno, že v seznamu využití literatury jsou uvedeny mnohé tituly, které autorka nemohla pro svou práci využít (množství sekundární literatury). V tam uvedených pracích jsou některé zásadní renony – například autorce Marii Bláhové přisuzuje svazek Velkých dějin zemí koruny české pro léta 1890-1918), neuvádí zásadní titul, totiž práci Josefa Petráně, Český znak (tu cituje nezvyklým způsobem na jednom místě v textu bez konkrétní citace v poznámce), v seznamu odborné literatury uvádí i novinové články apod.

Formální náležitosti textu (gramatika a stylistika, grafická úprava):

Gramatické chyby se vykytují ojediněle (např. na s. 20 ve shodě přísudku s podmínkem...), stylistika je průměrné kvality.